

Espanya davant la implosió

written by Pau Miserachs | 27 de novembre de 2019

Espanya ha estat en la història un país en crisi a causa del retard social i cultural i de l'obsessió per la decadència, derivades de la destrucció interna i el declivi de l'aristocràcia amb l'increment de la despesa militar del segle XVII.

La societat espanyola, explica Stanley Paine a *En defensa de España*, es va mantenir en les tradicions que rebutjaven noves formes d'entendre el pensament i la moral que es trobava sota l'estrict control de l'Església.

La Reforma protestant va tenir escassa incidència en aquella Espanya subordinada als dictats de Castella, l'Espanya castellana, reactiva i defensiva amb una Església que es negava a perdre el control del règim polític i considerava sacrílega la ciència moderna.

Les posicions reaccionàries no són cosa nova en la política del Regne d'Espanya. Formen part de la tradició i estaven fomentades pel declivi polític i la progressiva pèrdua de l'hegemonia de l'imperi.

El règim feudal s'havia mantingut en aquella Espanya després de la mort del darrer rei austríac i les classes populars de València, Aragó, Mallorca i Catalunya van lluitar contra la proclamació del nou rei de la família dels Borbons per abolir el règim feudal.

La implantació per la força de les armes de la dinastia borbònica va significar l'extensió de l'administració i les lleis castellanes a tota la península per construir l'Espanya nova i uniforme sota el model centralista francès. Malgrat això, Felip V no va poder crear un estat unit, perquè els catalans no van acceptar el fet de l'ocupació i annexió forçada a la Corona d'Espanya.

Felip V no va significar canvi sinó continuïtat, si bé va eliminar els residus del feudalisme i va promoure l'engrandiment de les ciutats. Però aquella Espanya va seguir quedant al marge de la modernitat dels pobles europeus.

Voler construir una sola nació amb els territoris d'ultramar sota una administració centralitzada que controlava una autèntica diversitat de races i de llengües sobre les quals mantenia una posició dominant, va despertar recels de la població que no volia perdre la seva identitat i exigien que fossin respectats els seus drets.

El regne d'Espanya sota els Borbons va seguir en l'absolutisme conservador que no feia cap concessió a les noves idees que venien dels Estats Units i de França. Se seguien idealitzant les gestes dels Reis Catòlics desenvolupant un nacionalisme cultural excloent com el que ara defensa VOX.

L'afirmació de la nació única i indissoluble era considerada preexistent a la cultura i qualsevol temptativa de representació política inconformista i de desenvolupament de regions particulars annexionades com podia ser el cas de la Catalunya esquarterada amb el Tractat dels Pirineus de 1659 i la guerra de successió de 1702-1716.

La llarga decadència que ni la dictadura va poder evitar amb el seu aïllament ens ha dut a una situació complicada que pot acabar en una implosió amb la recuperació de les dues Espanyes enfrontades. Aquesta realitat es descobreix fent una anàlisi de la posició dels ciutadans espanyols majoritàriament contraris a la independència de Catalunya a diferència de la voluntat catalana que n'és favorable.

Només la intel·ligència de la paraula pot evitar el cabdillisme, la dictadura i més polítiques repressives i errònies, l'augment de l'atur i la pobresa, i el declivi del sistema que tant interessa a la ultradreta. Espanya avui ha d'aspirar a quelcom més que viure dins del mur constitucional

explotat semànticament i la pèrdua diària de drets i llibertats.